

דף לח.

עין משפט ב.

י"ד סימן רכא פעיף ב
עין לעיל דף לה: עין משפט ג

דף לח:

עין משפט א.

י"ד סימן רכא פעיף ג

ג. ה. ראובן שאסר נכסיו על שמעון אסור לראובן להשיאו בתו הקטנה או נערה לפי שעדיין היא ברשות האב והרי כמוסר לו שפחה לשמשו ומהנה אותו.^ה

ואם נכסי שמעון אסורים על ראובן מותר לראובן לתת בתו הקטנה או הנערה לשמעון לאשה אע"פ שעי"ז פוטר אותו שמעון ממזונותיה^י. וכן ראובן מחזיר לשמעון אבידתו^ז בין שנכסי בעל האבידה אסורין למחזיר, בין שנכסי המחזיר אסורין לבעל האבידה, ובמקום שנוטלים שכר על החזרת האבידה אסור לראובן לקבל שכר זה אם נכסי בעל האבידה אסורים למחזיר אלא מחזיר לו בחנם, ואם נכסי המחזיר הם האסורים על בעל האבידה, אסור להחזיר לו בחנם, ואם שניהם אסורים זה על זה השכר של האבידה יפול להקדש^ח.

עין משפט ב.ג.

י"ד סימן רכג פעיף א

א. המדיר עצמו מהנאת בנו כדי שבנו לא יתבטל מלימוד תורה, מותר לבן למלאות לאביו חבית מים, ולהדליק לו הנר ולצלול לו דג קטן,

ה. מברייתא דף ל"ח ע"ב, אבל מותר למסור לו בתו בוגרת אע"פ שמשיאה ואינה עוברת על דעתו. כ"כ הרא"ש.

ו. כמו שפשוט ר' זירא בגמ' שם.

ז. ממשנה שם דף ל"ג ע"א.

ח. דאינו יכול לקבל השכר דאם כן הוא נהנה, וכן אינו יכול להניחו שא"כ הוא מהנה, ע"כ יפול השכר להקדש.

וכן לקנות לו מהשוק מה שצריך^ט אם הוא אדם שאין דרכו לקנות בעצמו, וה"ה באשה שהדירה את בנה.

עין משפט ד.ה.ו. יו"ד סימן רכא סעיף א

א. ראובן שאסר נכסיו על שמעון או שאסר עצמו מנכסי שמעון, הנאסר אסור לו לעבור על שדה של האחר אפי' בבקעה בימות החמה שאין בני אדם מקפידים על דריסת רגל בה^ז. ואסור לשאול ממנו כלים שבעולם.

ב. אם לא נדר ממנו אלא מאכל אינו אסור אלא לאכול משלו, אמר הנאת מאכלך עלי אסור לאכול משלו ואסור לו אף ללעוס חטים ליתן ע"ג מכתו^ח, אבל לשאול ממנו נפה וכברה מותר.

ג. אם אמר "הנאה המביאה לידי מאכל עלי" אסור לאכול ומותר ללעוס חטים ליתן ע"ג מכתו, ואסור ליהנות בכל דבר שמשכירין כיוצא בו, אבל מה שאין משכירין כיוצא בו מותר אם אין בו שייכות מאכל. ואם יש בו שייכות מאכל אסור כגון נפה וכברה, או שק להביא בו פירות או חמור להביא עליו פירות או סוס לרכוב עליו לבית המשתה, וכן טבעת להראות בה בבית המשתה, וכן לעבור דרך שדהו לבית המשתה, אע"פ שאין משכירין כיוצא בהם אסור, וכן אסור לו לקנות לו צרכי סעודה ואסור לחמם ידיו בככר שלו^ל.

הגה: קרדום שמבקעים בו עצים לבשל בהם מיקרי הנאה המביאה לידי מאכל, אבל קרדום שמנכש בו מותר^מ.

ט. מנדרים ל"ח ע"ב, וכפי' הרמב"ן שם. דמסתמא למלאכות גדולות הוא התכוון שהם מבטלים אותו מלימודו, ואם האב הדיר את בנו משום שאינו עוסק בתורה אסור לעשות לו גם דברים קטנים. ש"ך ס"ק א'. ודלא כרמב"ם, וכ"כ הב"ח.

י. ממשנה נדרים ל"ב ע"א, והרא"ש שם.

כ. אע"ג דאינו אוכל, מ"מ הנאה מגוף מאכל היא. ש"ך ס"ק ב'.

ל. זה חוזר על תחילת הסעיף באסר נכסיו סתם או על הנאת מאכלך עלי, ובזה סרה תמיהת הש"ך בס"ק ד'. ועיין בבאר הגולה אות י"ג.

מ. ב"י בשם רי"ו.

עין משפט ז.

יו"ד סימן רכא סעיף ד

ה. ו. ראובן שאסר הנאתו על שמעון וחלה שמעון יכול ראובן ליכנס לבקרו^ג, ובמקום שנותנים שכר למי שיושב אצל החולה יש לצוות לראובן שלא ישב אצלו אלא מבקרו מעומד^ב, ואם אין דרך ליתן שכר לרופא מותר לראובן לרפאותו אפי' בידיים, ואפי' אם יש רופא אחר שירפאנו^ע. אבל אם דרך ליתן שכר לרופא לא ירפאנו בחנם^ב, וכן לא ירפא לבהמתו^ז.

ה. ז. מ"מ לבהמתו אפי' שאין דרך ליתן לרופא שכר שאסור לרפואתה, יכול לומר לו סם פלוני יפה לה והוא יעשה לה, ואם שמעון אינו יודע לעשותו והבהמה תמות אם לא יעשה הרפואה, מותר המדיר לעשותו^ק.

ה. ח. מת שמעון יכול ראובן להביא לו תכריכין וארון. ואם חלה בנו של שמעון יכול ראובן ליכנס לו ולישב עמו ולבקרו^ר, ואם נכסי שמעון אסורין על ראובן שהדירו שמעון מנכסיו וחלה שמעון נכנס ראובן לבקרו אבל לא מיושב, חלה בנו אינו נכנס כלל^ש אלא שואל עליו בשוק.

- ג. שהרי נכסי החולה אינם אסורים על המבקר, אלא נכסי המבקר אסורים על החולה.
- ד. דאם ישב ומוותר על שכרו א"כ ראובן מהנהו לשמעון, ומשמע בשכר מותר, וכ"כ הרא"ש. ש"ך ס"ק י"ט.
- ע. שלא מכל אדם זוכה להתרפאות. ש"ך ס"ק כ'.
- פ. כי אז ראובן מהנהו, ואסור.
- צ. כי מהנהו בהצלת בהמתו, אבל לגופו מותר דמצוה קעביד והוא ממשנה דף מ"א ע"ב וגמ' שם וכפי' הרא"ש.
- ק. דהוי כמחזיר אבירתו ובלבד שהסם יהיה מבעל הבהמה, ט"ז, ובמת שמותר להביא לו ארון וכו' דאין הנאה למתים. ט"ז ס"ק
- ר. ואפי' במקום שנותנים שכר ליושב שם מותר לו לישב שם בחנם דלא אסר הנאתו אלא על שמעון ולא על בנו של שמעון. ש"ך ס"ק כ"ד.
- ש. לפי שביתו אסור בהנאה על ראובן ונהנה מדריסת רגל, ומ"מ הגם שאם שמעון עצמו חולה מותר לו ליכנס שם דמחיותיה לא הדיר אותו מ"מ אולי מחיותיה של בנו הדיר אותו. ש"ך ס"ק כ"ח.

ה. ט. יכול ראובן להעיד לשמעון ה הנאסר בין עדות ממון בין עדות נפשות.

ת. בין הדירו שמעון מהנאותיו, בין אסר שמעון על עצמו הנאת ראובן. ש"ך ס"ק כ"ט. והטעם דיכול להעידו כיון דמצוה היא שלא לכבוש עדותו "באם לא יגיד" ואין נודרין לבטל לאוין כמו בסי' רל"ט, ועיין הש"ך בס"ק ל' מה שהעיר א"כ חייב להעידו ולא רק רשאי ומה שתירץ.